

Sygn. akt **IX GC 681/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, 6 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant – sekr. sąd. Ewelina Kołodziejczak-Marczak

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2016 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w P.

przeciwko: Przedsiębiorstwu Usługowo-Handlowemu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w M. na rzecz powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w P. kwotę: 271.830,00 zł (dwieście siedemdziesiąt jeden tysięcy osiemset trzydzieści złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 18.10.2013 roku do dnia 31.12.2015 roku i z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1.01.2016 roku do dnia zapłaty;
2. kosztami postępowania obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę: 22.711,79 zł.

SSO K. Krzymkowska

UZASADNIENIE

Pozwem z 24 kwietnia 2014 r. powódka – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **Sp. k. w P.** domagała się zasądzenia od pozwanej - **Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w M.** kwoty 271.830 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 18 października 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że w dniu 8.04.2013 r. pozwana zleciła powódce modernizację działu mokrego dla zakładu pozwanej w I.. Zgodnie z treścią umowy szczegółowe określenie jej przedmiotu ma zawierać oferta nr (...) z 21 lutego 2013. Strony umówić się miały na łączne wynagrodzenie w kwocie 2.210.000 zł netto podzielone na cztery transze, z których jedna – dochodzona pozwem – w kwocie 271.830 zł brutto miała być płatna w terminie 21 dni od odbioru montażu. Powódka dokonać miała montażu zgodnie z umową i 25 września 2013 r. wystawić fakturę VAT nr (...) na rzeczoną kwotę. Pozwana jednak nie uiściła tej należności.

Nakazem zapłaty wydanym w 29 kwietnia 2014 r. w postępowaniu upominawczym w sprawie IX GNc (...), tut. Sąd orzekł całości zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwana złożyła w przepisany terminie sprzeciw od ww. nakazu, zaskarżając go w całości, żądając oddalenia powództwa. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie pozwana przeciwstawiła żądaniu pozwu żądanie obniżenia ceny wskutek wadliwości i niekompletności wykonanego przedmiotu umowy oraz roszczenie o naprawienie poniesionej przez pozwaną szkody wynikającej z nienależytego wykonania umowy. Złożone zostało również

oświadczenie o potrąceniu wierzytelności pozwanej z tego tytułu z wierzytelnością powódki dochodzoną w niniejszym postępowaniu. Pozwana przyznała, że zawarła z powodem umowę o treści dołączonej do pozwu. Powódka zobowiązała się do wykonania modernizacji linii produkcyjnej, aby w jej wyniku zachowana została dotychczasowa ogólna wydajność zakładu pozwalająca na przerób 750 t ziemniaków na dobę oraz obniżone zostało zużycie wody na dziale mokrym do poziomu 2,0 m³ wody na tonę przetworzonych ziemniaków.

W toku działania instalacji okazać się miało, że występują liczne błędy w funkcjonowaniu urządzeń i ich dostrojeniu. Konieczność wykonania prac dostosowujących, których wysokość przekracza kwotę niewypłaconego dotychczas powódce wynagrodzenia. Uruchomienie linii produkcyjnej napotkało ogromne przeszkody i spowodowało niemożność przeprowadzenia kampanii produkcyjnej w 2013 roku w taki sposób, aby pozwana zrealizowała swoje zamierzenia i wykorzystwała cały zakontraktowany u plantatorów surowiec. Pozwana podniosła, że wskutek nienależytego wykonania umowy przez powódkę poniosła szkodę, którą stanowi:

- 1) Kwota 833.320,20 zł stanowiąca wartość niezyskanej produkcji 1.388.867 ton skrobi handlowej, którą pozwana dysponując prawidłowo wykonaną linią produkcyjną wyprodukowałoby z zakontraktowanej ilości surowca,
- 2) Kwota 133.474,80 zł stanowiąca wartość skrobi niezyskanej w wyniku niższej wydajności w produkcji rzeczywiście przeprowadzonej.

Strony do końca procesu podtrzymywały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony prowadzą działalność gospodarczą – powódka w zakresie naprawy i konserwacji maszyn przemysłowych, a pozwana w zakresie m.in. produkcji pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód – informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z KRS powódki (k. 7 i n.), informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców pozwanego (k. 14 i n.).

W dniu 8 kwietnia 2013 strony zawarły umowę nr (...), gdzie pozwana była zamawiającym a powódka wykonawcą. Przedmiotem umowy była modernizacja działu mokrego dla zakładu w I.. Szczegółowe określenie umowy zawierała oferta z (...) z 21.02.2013 z miejscem dostawy i montażu instalacji w oddziale pozwanej w I.. Strony ustaliły ostateczny termin wykonania umowy wg załączonego harmonogramu – załącznik nr 4 do umowy na 10 października 2013 r.

Zamawiający miał prawo zgłosić poprawki i uwagi do wykonanego przedmiotu umowy w terminie 10 dni od zgłoszenia go do odbioru w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Za wykonanie przedmiotu umowy wykonawca otrzymać miał łączne wynagrodzenie w kwocie netto 2.210.000 zł + VAT, płatne w następujących transzach:

- 1) Kwota netto 663.000 zł plus podatek od towarów i usług tytułem zaliczki w terminie 7 dni od dnia podpisania umowy,
- 2) Kwota netto 1.105.000 zł plus podatek od towarów i usług tytułem II raty wynagrodzenia płatna na podstawie wystawionych przez wykonawcę faktur VAT w terminie 14 dni od dnia dostawy urządzeń w następującej kolejności:
 - po dostawie mhc – kwota netto 800.000 zł,
 - po dostawie szafy elektrycznej z wyposażeniem – kwota netto 150.000 zł,
 - po dostawie rurociągów z pompami kwota netto 155.000 zł,
- 3) kwota netto 221.000 zł plus podatek od towarów i usług – tytułem III raty wynagrodzenia

płatna na podstawie wystawionej przez wykonawcę faktury VAT w terminie 21 dni od dnia odbioru montażu,

3) Kwota netto 221.000 zł plus podatek od towarów i usług – tytułem IV raty wynagrodzenia płatna na podstawie wystawionej przez wykonawcę faktury VAT w terminie 21 od dnia odbioru końcowego przedmiotu umowy zgodnie z postanowieniami §10 umowy.

W razie opóźnienia zamawiającego w płatności jakichkolwiek należności na rzecz wykonawcy, zamawiający zapłaci na rzecz wykonawcy odsetki ustawowe. Nadto w takiej sytuacji wykonawcy przysługuje prawo wstrzymania wykonywanych prac do czasu uiszczenia zaległego wynagrodzenia, bez prawa zamawiającego do żądania jakiegokolwiek odszkodowania.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powódki będącego adw. kserokopia umowy stron wraz z zał. (k. 19-25)

Oferta wstępna powódki z 21.02.2013 nr (...) dotycząca modernizacji działu mokrego dla zakładu w I. obejmowała wykonanie:

- 1) modernizacji układu wymycia;
- 2) dostawy i montażu nowego układu MHC;
- 3) adaptacji istniejących oraz wykonanie nowych obiegów rurociągów, pompy;
- 4) elektryki i automatyki:
 - szafa zasilania sterowania,
 - kable elektryczne,
 - opomiarowanie,
- 5) montażu – kpl.;
- 6) projektów: technologicznego, wykonawczego, elektrycznego.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powódki będącego adw. kserokopia oferty powoda z 21.02.2013 nr (...) (k. 26-27), wydruk wiadomości e-mail z adresu (...) na adres (...) i (...) z 31.07.2013 10:56 (k. 31).

Umowa nie obejmowała dostawy przez powoda na rzecz pozwanego i wymiany sit, blach wmywaczy i pełnej automatyki; umowa stron zawierała tylko stwierdzenia, że powód ma dostarczyć stację MHC i szafę sterowniczą do niej. Powódka złożyła ofertę wymiany sit, ale za dodatkowym wynagrodzeniem.

W ofercie dołączonej do umowy nie ma mowy o sitach drobnego włókna i blachach wmywaczy.

dowód – zeznania świadka C. M. (k. 524), poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powódki będącego adw. kserokopia oferty powoda z 21.02.2013 nr (...) (k. 26-27), zeznania świadka A. M. (1) (k. 548-549), zeznania świadka E. R. (1) (k. 593-594), zeznania przedstawiciela powódki (protokół elektroniczny z rozprawy z 23.05.2016), zeznania świadka P. T. (k. 568)

Jeszcze przed zawarciem umowy, ale już po złożeniu oferty, przedstawiciel powódki przesłał do pozwanej swoje uwagi do umowy wskazując, że zakres jego prac zawiera jego oferta i jeżeli wyjdą jakieś ciężkie rzeczy poza ofertę to na pewno będą to prace dodatkowe.

Dowód - wydruk wiadomości e-mail z adresu (...) na adres (...) i (...) z 28.03.2013 10:15 (k. 200).

Projekt technologiczny nie był opiniowany pisemnie przez pozwaną. Projekt ten został decyzją władz pozwanej przyjęty do realizacji. Wszystkie urządzenia z projektu zostały zamontowane.

Wyciek do trafostacji był wyciekiem z rur przesyłających wodę technologiczną. Awaria rur była spowodowana ich wiekiem i stanem technicznym. Wcześniej zdarzały się już takie wycieki. Wyciek nie miał wpływu na zużycie wody na dziale mokrym. Wyciek na stadionie również nie miał na to wpływu. Pozwana nie przekazywała powódce żadnych materiałów dotyczących stanu instalacji.

Dowód - zeznania świadka A. M. (1) (k. 550 i 552), zeznania świadka E. R. (1) (k. 594), zeznania świadka J. G. (k. 596-597)

25 września 2013 strony podpisały protokół zakończenia montażu instalacji, gdzie przedstawiciele obu stron stwierdzili, iż „wykonawca zakończył montaż instalacji w zakresie przewidzianym w umowie”. Protokół nie zawiera żadnych adnotacji odnośnie ewentualnych brakujących elementów. Na moment podpisania tego protokołu przedstawicielom pozwanego znany był zakres zamontowanej automatyki oraz nie wykonanie wymiany blach na wymywaczach. Pełen zakres automatyki nie został nawet ujęty w ofercie. Za stronę zamawiającą protokół podpisał A. M. (1) (po uprzednim szczegółowym obejrzeniu instalacji) i E. R. (1). Przedmiot robót jest użytkowany przez pozwaną od momentu rozruchu, czyli od 1 października 2013 r.

Bezsporne, a nadto dowód – kserokopia protokołu zakończenia montażu z 25.09.2013 (k. 28), zeznania świadka C. M. (k. 524), zeznania świadka A. M. (1) (k. 548), zeznania świadka E. R. (1) (k. 592)

W ofercie powódki stacja MHC, w zakresie automatyki, została wyposażona w szafę elektryczną z panelem sterującym z przepływomierzem zliczającym automatycznie ilość wody podawanej do stacji – w tej szafie znajdowało się sterowanie pozostałymi urządzeniami. Dane dotyczące przepływającej cieczy przez te urządzenia nie były w tej szafie dalej przetwarzane czy wykorzystywane do dalszej regulacji. Dodatkowo w szafie zamontowany jest sterownik, który wykorzystuje dane z jednego z przepływomierzy ilości wody podawanej do wymywaczy. Sterownik ten na podstawie danych automatycznie reguluje pracę przepustu wody otwierając go lub przymykając. W stacji wymywaczy został przez powódkę zastosowany automatyczny układ regulacji podawanej wody sklarowanej do wymycia. Jeszcze był automatyczny układ regulacji poziomu wody w zbiorniku i na życzenie pozwanego, poza zakresem pierwotnego zlecenia, powódka to wykonała. W zakresie umowy powódka wyposażyła całą instalację w siedem lub osiem elektronicznych przepływomierzy wody.

Dowód - zeznania świadka P. T. (k. 568-572)

Po rozruchu, między 10 a 20 października 2013 r. pracownicy powódki brali udział w produkcji, wykonując w tym czasie regulację instalacji. W zakresie rozruchu współpraca pozwanego nie była taka jak powinna – nie było wyznaczonej osoby, która by to koordynowała w sposób ciągły; część pracowników pracujących przy instalacji to byli pracownicy sezonowi, którzy nie do końca byli przeszkoleni i nie znali dokładnie pracy instalacji. Brak współpracy ze stron powoda polegał także na tym że w początkowej fazie rozruchu nie wszystkie węzły ze strony pozwanego zostały przygotowane, ale ostatecznie zostały przygotowane na czas. Utrudniały również pracę powódki 2 urządzenia, które były wadliwe – wirówka separacyjna TX i separator klarujący SX. Te urządzenia nie były przekalibrowane na działania w nowych warunkach. Kalibracja nie należała do świadczenia powoda wynikającego z oferty i umowy stron. Stacja MHC montowana przez powoda była przewidziana od początku do współpracy z istniejącymi węzłami z TX i SX. Zakres prac nie obejmował ich wymiany – miały być zamontowane stare głowice TX i SX. Pozwany próbował własnymi siłami naprawiać działanie urządzeń TX i SX poprzez zamiany niektórych obiegów rurociągu, co skutkowało, że te obiegi zostały tak zamienione, że z instalacji nie było usuwane tzw. drobne włókno, które następnie zalegało w głowicach stacji MHC i powodowało jej zatykanie.

Na rozruch potrzebny jest czas – kalibracja w tym czasie dotyczy otwartego układu. Rzeczywista regulacja stacji, którą montowała powódka, mogła nastąpić dopiero na bazie rzeczywistych dostaw surowca. Stacja wymaga okresowej regulacji do aktualnie występujących parametrów. Nie da się ustawić tych parametrów na stałe. Czas regulacji wynika ze stałej obserwacji gęstości podawanego na stację produktu.

Powódka dokonała na własny koszt modyfikacji wirników w pompach około 20 października 2013 r., co spowodowało pewną poprawę. Powódka postąpiła prawidłowo zakładając, że najpierw sama spróbuje uruchomić urządzenie, a w razie potrzeby wezwie producenta. Pracownik producenta przyjechał i wyregulował urządzenie. To jest normalna procedura, że urządzenia tego rodzaju wymagają regulacji. Pompy zostały prawidłowo dobrane do urządzenia, bo cały czas pracują w trakcie kolejnych kampanii. Pompy nie zawsze pracują tak, jak to wynika z informacji o parametrach podawanych przez producenta. Pompy zamontowane u pozwanego zostały zmienione w ten sposób, że stoczono im wirniki i po tym pracują prawidłowo.

Dowód – zeznania świadka T. K. (k. 522-523), zeznania świadka C. M. (k. 524), zeznania świadka A. M. (1) (k. 548), zeznania świadka J. G. (k. 597); ustne wyjaśnienie przez biegłego opinii (protokół elektroniczny z rozprawy z 23.05.2016), zeznania świadka P. T. (k. 568), zeznania świadka Z. W. (k. 574-575).

W dniu 07.11.2013 r. odbyło się spotkanie w sprawie pracy działu mokrego krochmalni. W spotkaniu udział wzięli:

- Za stronę zamawiającą A. M. (1) i E. R. (1);

- Za stronę wykonawcy P. T. i M. M..

Stwierdzono:

1. Bardzo dobra jakość otrzymywanej skrobi.
2. Ograniczenie o 50% ilości wytwarzanych ścieków/zużycia wody.
3. Uproszczono proces technologiczny eliminując niektóre węzły w instalacji.
4. Zaobserwowano podwyższoną zawartość skrobi wymywalnej w wycierce.
5. Wystąpienie trudności w utrzymaniu parametrów nadawy na stację mhc, a tym samym trudności w utrzymaniu parametrów pracy mhc.
6. Zaobserwowano nieprawidłową pracę sita drobnego włókna.
7. Uwagi techniczne do instalacji zostaną zgłoszone przez zamawiającego do dnia 30.11.2013 r. Po tym terminie odbędą się rozmowy na temat zgłoszonych uwag do pracy instalacji oraz ustalenie terminu ich usunięcia.
8. Z powodu konieczności zachowania ciągłości pracy instalacji, wycieku z rurociągu wody technologicznej, strony zgodnie ustaliły, że na w/w spotkaniu zostanie określona możliwa data przeprowadzenia testu.

Nie wpisano uwag o braku sit, ponieważ sita zostały zamontowane, tylko założono stare sita.

Dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powódki będącego adw. kserokopia notatki służbowej z 7.11.2013 (k. 43), zeznania świadka A. M. (1) (k. 550).

Po dokonanej przez powódkę modernizacji w zakładzie pozwanego w dalszym procesie produkcji można używać tylko jednego koncentratora TX, a co za tym idzie otrzymywać mniejszą ilość ścieków. Powodowa spółka wykonała umowę stron w sposób prawidłowy. Instalacja została zmodernizowana zgodnie z projektem i opracowaną dokumentacją na zamówienie pozwanej. Zmodernizowana linia technologiczna zgodnie z przyjętą dokumentacją działa prawidłowo od trzech sezonów produkcyjnych w kampaniach ziemniaczanych. Zastosowana modernizacja podniosła poziom

techniczny i technologiczny działu mokrego, co ma przełożenie na jakość skrobi, która od zakończenia modernizacji produkowana jest w najwyższej jakości. Dostarczona stacja MHX spełnia wymagania wydajnościowe zgodnie z umową – tj. 750 t ziemniaków na dobę. Przy tym przerobie możliwe jest zużycie wody na poziomie 2,0 m³. Układ linii technologicznej bez pełnego układu automatycznej regulacji ma pełną możliwość sprawnego i poprawnego działania w procesie produkcyjnym – linia technologiczna może poprawnie pracować bez zamontowania automatyki w stacji MHC (wówczas sterowana jest ręcznie).

Dowód – pisemna opinia biegłego (k. 660 i n.); ustne wyjaśnienie przez biegłego opinii (protokół elektroniczny z rozprawy z 23.05.2016), zeznania przedstawiciela powódki (protokół elektroniczny z rozprawy z 23.05.2016).

Powódka wykonała elementy automatyki objęte ofertą i umową stron:

- szafa zasilania sterowania,
- kable elektryczne,
- opomiarowanie.

Dowód – ustne wyjaśnienie przez biegłego opinii (protokół elektroniczny z rozprawy z 23.05.2016).

Stan techniczny istniejących u pozwanej, niezmodernizowanych rurociągów jest zły. Są to elementy silnie skorodowane. Powierzchnie betonowych zbiorników mają niejednorodną, chropowatą strukturę z odpadającymi fragmentami tynków i tym podobnych zanieczyszczeń. Zanieczyszczenia te mają wpływ na działania przedmiotu umowy, przede wszystkim powodowały zapychanie się dysz natryśnic na wymywaczach, co skutkowało pogorszeniem jakości procesu wymycia skrobi z miazgi oraz powodowało zapychanie cyklonetek w głowicach stacji MHC, co powodowało zmniejszenie wydajności stacji MHC. Występowanie przestojów wiązało się z koniecznością przestojów na mycie instalacji.

Wyłączenia wymywaczy związane były z ich przeciążeniami nadmierną ilością wprowadzonej miazgi do wymycia. Pracownicy pozwanej bez kontroli próbowali uzyskać wysoki przerób, co miało również wpływ na pracę wirówek miazgowych. Zaistniał także kłopot z pompą miazgi, ale w ramach reklamacji powódka zgłosiła to i została wymieniona. Nastąpiła wymiana wirników w pompach na koszt powoda, co miało minimalny wpływ na zmianę przepływu i ciśnienia w pompach.

Pozwany ostatecznie wykonał samodzielnie wymianę sit, co poprawiło technologię produkcji skrobi. Pozwana samodzielnie zamontowała również pełną automatykę stacji, co kosztowało łącznie 89.382,81 zł netto.

Dowód - pisemna opinia biegłego (k. 671-676); ustne wyjaśnienie przez biegłego opinii (protokół elektroniczny z rozprawy z 23.05.2016), zeznania świadka P. T. (k. 568), faktury Vat (odpisy k. 504-506).

Skup ziemniaków do produkcji skrobi pozwana rozpoczęła dzień przed startem produkcji – tj. 30.09.2013 r. W związku z tym, że wystąpiły częste przerwy w produkcji, pozwana zmuszona była przerwać odbiór dostaw surowca. Powodem zakończenia kampanii ziemniaczanej przez pozwaną w 2013 r. był brak ziemniaków. Zapisy umów z dostawcami surowca pozwalały pozwanej na kilkukrotne przesuwanie terminów dostaw, z czego powódka korzystała cały czas.

Dowód - zeznania świadka E. R. (1) (k. 592 i 595)

Z tytułu wykonanych prac powód wystawił pozwanej fakturę VAT nr (...) z 25.09.2013 na kwotę 271.830 zł brutto za modernizację działu mokrego dla zakładu w I. po zakończeniu montażu, płatną przelewem w ciągu 21 dni.

Do dnia zamknięcia rozprawy pozwany nie zapłacił należności wynikających z ww. faktur, a dochodzonych w niniejszym procesie przez powoda.

Bezsporne, a nadto dowód –kserokopia ww. FV (k. 29)

Oceniając materiał dowodowy Sąd uznał za wiarygodne wszystkie zgromadzone w sprawie dokumenty. Dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia w nich zawarte (art. 245 k.p.c.), a dokumenty urzędowe stanowiły dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.). Strony nie kwestionowały również faktu prowadzenia między sobą korespondencji mailowej o treści załączonej do akt sprawy.

W ocenie Sądu zeznania przesłuchanych w sprawie świadków: T. K., C. M., P. T. należało uznać wiarygodne, albowiem są one spójne, logiczne i konsekwentne. Ich zeznania, jako zgodne, jak się później okazało, z opinią biegłego, stanowiły zasadniczą podstawę ustalenia stanu faktycznego sprawy.

Zeznania świadka A. M. (1) przyczyniły się częściowo do ustalenia stanu faktycznego sprawy. Przede wszystkim świadek ten potwierdził niektóre tezy stawiane przez innych świadków – pracowników powódki, a dotyczące w szczególności: użytkowania przez pozwaną przedmiotu umowy, podpisania protokołu odbioru montażu, stanu pozostałych urządzeń (nieprzeznaczonych do modernizacji) znajdujących się w linii produkcyjnej pozwanej, braku uwag o montażu sit raz wiedzy pozwanej w momencie odbioru urządzeń po montażu, co do tego jakie urządzenia rzeczywiście zostały zamontowane. Co istotne dla zarzutów zawartych w sprzeciwie – świadek nie przedstawił żadnych okoliczności świadczących o szkodzie pozwanej z uwagi na wykonanie lub niewykonanie świadczenia przez powódkę.

Zeznania świadka Z. W. były dla Sądu wiarygodne, albowiem świadek zeznał logicznie i spójnie z pozostałym materiałem dowodowym – tj. przede wszystkim zeznaniami świadków-pracowników powódki oraz opinią biegłego. Potwierdził, że w niniejszej sprawie proces uruchomienia instalacji zmodernizowanej przez powódkę przebiegał bardzo sprawnie. Przy czym, z uwagi na to, że nie jest on przedstawicielem którejkolwiek ze stron, nie miał on interesu w zeznawaniu nieprawdy. Zwłaszcza, gdy jest pracownikiem jeden z konkurencyjnych dla powódki spółek.

Zeznania świadka E. R. (1) i J. G. były dla Sądu wiarygodne, niemniej nie przedstawili oni okoliczności sprawy, które powodowały by przypisanie odpowiedzialności powódce za rzekome szkody wyrządzone w zakładzie pozwanej. Świadek E. R. wskazała, że mogła zmienić terminy dostaw surowca od kontrahentów pozwanej, a oboje świadkowie nie zaprzeczyli zgodnie, że nie odbierali montażu instalacji wykonanej przez powódkę. Nie wskazali oni, aby przy tym odbiorze pozwana zgłaszała jakiegokolwiek usterki powódce. Ta część ich zeznań, która potwierdza się z pozostałym materiałem dowodowym sprawy, znalazła swoje odzwierciedlenie w ustalonym wyżej stanie faktycznym sprawy.

Zeznania przesłuchanego w charakterze świadka K. G. nie przyczyniły się do rozstrzygnięcia sprawy na korzyść pozwanej ani nie stanowiły podstawy ustalenia stanu faktycznego sprawy. Zwłaszcza, że świadek nie jest rzeczoznawcą stricte z zakresu techniki maszyn rolniczych czy przemysłowo-chemicznych, nie był w innych krochmalniach w Polsce, nie wydawał też opinii z tego zakresu wcześniej. Poza tym wydawał on na życzenie i za wynagrodzeniem od pozwanej opinię na etapie przedprocesowym. Przekonanie świadka co do znaczenia pojęcia automatyka, jak wykazało postępowanie dowodowe, było błędne. Świadek nie był stanowczy w swoich tezach – jego zdaniem stwierdzone przez niego różnice w dokumentacji i wykonaniu modernizacji jedynie mogły (a nie musiały) mieć wpływ na działanie linii.

Sąd ograniczył - w oparciu o przepis art. 302 § 1 k.p.c. - przesłuchanie stron do przesłuchania przedstawiciela powoda, o którym mowa w art. 300 § 1 k.p.c., z uwagi na zrzeczenie się przez stronę pozwaną prawa do jej wysłuchania. Pełnomocnik powódki nie zgłosił zastrzeżenia z art. 162 k.p.c., co do tej decyzji procesowej Sądu. Dowód z przesłuchania M. M. należy uznać za wiarygodny, albowiem jest on spójny z pozostałym materiałem dowodowym i opinią biegłego. Przede zasadnie wskazał on, że trudno doszukiwać się w złożonych do akt dokumentach czy zeznaniach osób słuchanych w toku sprawy, aby powodowa spółka była zobowiązana do dostarczenia automatycznego sterowania stacji MHC.

Za przydatną dla rozstrzygnięcia sprawy i wiarygodną należało uznać pisemną opinię biegłego inż. S. P. z dziedziny budowy, montażu i eksploatacji maszyn, uzupełnioną ustnie na rozprawie 23 maja 2016 r. Przy czym nie można uznać za przydatną pisemną opinię uzupełniającą, poza podtrzymaniem wniosków wcześniejszej opinii, czemu Sąd dał już

wyraz w postanowieniu z 6 czerwca 2016 r. – głównie z uwagi na niemerytoryczną polemikę z zarzutami strony. Sąd, na podstawie zgromadzonych w sprawie innych dowodów, odmiennie ocenił – ustalając zakres przedmiotu umowy stron – kwestie związane z zakresem automatyki. Biegły w tej kwestii przyjął za zasadne, że pozwany dokonał uzupełnienia automatyki do wersji pełnej, jednakże w ocenie sądu treść umowy wraz z integralną jej częścią w zakresie oferty powoda i projektu technologicznego uzupełnione zeznaniami świadków, wskazują, że po stronie powoda istniał obowiązek zamontowania automatyki jedynie w takim zakresie jaki rzeczywiście powód wykonał. Ta różnica właśnie stanowiła o możliwości uzyskania niższej ceny przez pozwanego za zleconą modernizację działu mokrego oraz jak wynika z materiału dowodowego, a w tym z opinii biegłego, instalacja po modernizacji, z częściową tylko automatyką (tj. w wersji faktycznie zamontowanej przez powoda) mogła działać sprawnie i prawidłowo z tą różnicą, że wymagała ręcznej regulacji.

Przystępując do oceny opinii biegłego należy podkreślić, że w postępowaniu cywilnym dowód w postaci opinii biegłego podlega ocenie na równi z innymi dowodami, a strony są uprawnione do podważania mocy dowodowej opinii biegłych za pomocą wszystkich dostępnych i przewidzianych przez prawo środków dowodowych.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 7 listopada 2000 roku (sygn. akt: I CKN 1170/98, OSNC 2001, nr 4 poz. 64) opinia biegłego podlega ocenie – przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 roku, V CKN 1354/00).

Kierując się powyższymi wytycznymi i biorąc pod uwagę pozostały materiał dowodowy sprawy, Sąd uznał za przekonującą i w konsekwencji mającą zasadnicze znaczenie dla definitywnego rozstrzygnięcia sprawy opinię ww. biegłego. Należy zauważyć, że strony nie kwestionowały wiedzy i doświadczenia biegłego, tj. elementów koniecznych dla prawidłowego sporządzenia opinii w niniejszej sprawie. Biegły jest zaś inżynier, posiadającym doświadczenie w dziedzinie budowy, montażu i eksploatacji maszyn. Ani strony, ani Sąd nie miał żadnych zastrzeżeń do metody jej opracowania – poza pisemną opinią uzupełniającą. Przy czym jednak biegły wyjaśnił wszystkie zgłaszane przez strony wątpliwości w trakcie swojego ustnego wysłuchania na rozprawie. Przedmiotowa opinia jest rzetelna, fachowa i czyni zadość postawionej tezie dowodowej.

Sąd oddalił pozostałe wnioski dowodowe pozwanej z uwagi na przepis art. 217 § 3 k.p.c. Ich przeprowadzenie doprowadzić by mogło jedynie do niczym nieuzasadnionego przedłużenia postępowania, a istotne okoliczności zostały w sprawie wyjaśnione. Pozwana zgłaszała konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii kolejnego biegłego, nie kwestionując zasadniczo merytorycznej pracy biegłego. Pozwana nie poddała w wątpliwość kompetencji czy uprawnień biegłego. Pozwana nie kwestionowała przebiegu i prawidłowości wizji lokalnej przeprowadzonej przez biegłego, a w której udział wzięli pracownicy pozwanej. Sam zaś negatywny wynik opinii dla jednej ze stron nie jest – zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem – podstawą do powołania kolejnego biegłego. Zwłaszcza, gdy podstawowe tezy opinii nie stoją w sprzeczności z przeprowadzonym materiałem dowodowym – tj. zeznania świadków pracowników powódki oraz zeznaniami przedstawiciela podwykonawcy powódki – Z. W..

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawał fakt, że strony łączyła umowa na podstawie której powódka miała wykonać modernizację działu mokrego dla zakładu pozwanego w I.. Sporny był natomiast zlecony zakres prac obejmujący czynności wykonane przez powódkę – tj. przede wszystkim w zakresie automatyki oraz wymiany blach (sit) wymywaczy jak również sporne jest prawidłowe wykonanie przez powódkę zawartej umowy.

Sąd przyjął zatem, że strony łączyła umowa o dzieło, o której mowa w art. 627 Kodeksu cywilnego, a przez którą przyjmujący zamówienie (w tym wypadku powódka) zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający (pозwana) do zapłaty wynagrodzenia. Zresztą kwalifikacja prawna umowy pozostawała poza sporem. Rezultat

tego typu umowy, jakim jest rzeczony dzieło, stanowi wytwór przyszłej i indywidualnej działalności człowieka, co odróżnia umowę o dzieło od umowy sprzedaży. Dzieło jest tu traktowane jednostkowo. Umowa o dzieło obejmuje w szczególności wytworzenie określonych przedmiotów, jak np. wykonanie prac dekoratorskich, robót stolarskich, przerobienie, naprawę i konserwację urządzeń, remont domu, sporządzenie rysunków technicznych czy bilansu itp. (por. wyrok SN z 25 listopada 2004 r., V CK 235/04, LEX nr 148150).

Pozwana podnosiła w sprzeciwie, że poprzez pełnomocnika pozwanej wystosowała do powódki pisma z 15.10.2013, 18.10.2013 i 27.11.2013, w których zażądała usunięcia wady dzieła w rozumieniu art. 637 § 1 k.c., dzięki czemu jest uprawniona do żądania obniżenia ceny.

Zgodnie z wówczas obowiązującym jeszcze przepisem art. 637 § 1 k.c. (uchylonym przez ustawę z 30 maja 2014 r., Dz. U. z 2014 r., poz. 827, która weszła w życie 25 grudnia 2014 r.) - jeżeli dzieło ma wady, zamawiający może żądać ich usunięcia, wyznaczając w tym celu przyjmującemu zamówienie odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu nie przyjmie naprawy. Przyjmujący może odmówić naprawy, gdyby wymagała nadmiernych kosztów. Zrównać przy tym należy sytuację, w której przyjmujący zamówienie odmawia naprawy z uwagi na nadmierny jej koszt, z sytuacją, w której odmawia on naprawy, kwestionując istnienie wad (wyrok SN z 22 listopada 2012 r., II CSK 183/12). W myśl zaś przepisu art. 637 § 2 k.c. gdy wady usunąć się nie dadzą albo gdy z okoliczności wynika, że przyjmujący zamówienie nie zdoła ich usunąć w czasie odpowiednim, zamawiający może od umowy odstąpić, jeżeli wady są istotne; jeżeli wady nie są istotne, zamawiający może żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku. To samo dotyczy wypadku, gdy przyjmujący zamówienie nie usunął wad w terminie wyznaczonym przez zamawiającego.

Wskazać trzeba, że brak jest w treści podpisanego przez umocowanych przedstawicieli stron protokołu zakończenia montażu instalacji z 25 września 2013 w zakresie przewidzianym w umowie jakiegokolwiek stwierdzenia wad lub braków ilościowych i wyznaczenia (odpowiedniego) terminu powódce na spełnienie tego żądania ich usunięcia. Również w dniu 07.11.2013 r. odbyło się spotkanie w sprawie pracy działu mokrego krochmalni. W trakcie spotkania, w którym udział wzięli przedstawiciele obu stron, stwierdzono pisemnie w szczególności bardzo dobrą jakość otrzymywanej skrobi i ograniczenie o 50% ilości wytwarzanych ścieków/zużycia wody. Co prawda stwierdzono wystąpienie trudności w utrzymaniu niektórych parametrów, jednakże uwagi techniczne do instalacji miały zostać zgłoszone przez zamawiającego do dnia 30.11.2013 r. O ile pozwana zgłosiła w piśmie z 27 listopada 2013 r. w istocie kilka wad wykonanego przez powódkę dzieła, o tyle postępowanie dowodowe wykazało, że powódka zasadnie kwestionowała ich istnienie lub interpretację umowy dokonywaną przez pozwaną.

Z przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego wynika, że etap prac, za który powódka domaga się zapłaty w tym procesie został zrealizowany bez wad. Linia produkcyjna w zakresie w jakim była modernizowana została oddana do użytku, a pozwana przeprowadziła na niej kampanię ziemniaczaną w 2013 roku, jak i w latach następnych. Biegły podkreślił - co potwierdzili również słuchani w sprawie świadkowie - że cała linia produkcyjna mogła pracować sprawnie i prawidłowo bez pełnej automatyki - sterowana przez pracowników pozwanej. Protokół odbioru montażu został podpisany bez jakichkolwiek uwag ze strony pozwanej, a powódka w niniejszym procesie dochodzi zapłaty jedynie za montaż, a nie za inne elementy wymienione §11 ust. 2 umowy stron. Na marginesie tylko wskazać trzeba, że pozwany uiścił pozostałe dwie pierwsze części wynagrodzenia za pozostałe partie wykonywanego dzieła określone w §11 ust. 2 pkt a i b umowy stron.

Jeśli chodzi o zasadnicze wady jakie były zgłaszane powódce przez pozwaną, to stwierdzić trzeba, że ich wystąpienie nie miało wpływu na obowiązek zapłaty części wynagrodzenia dochodzonego pozwem, albowiem nie dotyczyły one przedmiotu umowy. Nawet jeśli przyjmować, że kwestia wymiany sit była objęta umową stron i obciążała powódca - czego trudno się doszukiwać w jej postanowieniach - to z protokołów odbioru podpisanych przez świadka A. M. nie wynika, że sita i automatyka nie zostały wykonane. Mimo, że zdaniem pozwanej wymiana sit oraz montaż pełnej automatyki wchodził w zakres umowy, to jednak doszło do pełnego odbioru montażu, bez zastrzeżeń ze strony zamawiającej, przy pełnej wiedzy o zakresie zamontowanych lub wymienionych urządzeń. Przy czym zamontowano stare sita. W treści projektu technologicznego mowa jest wprawdzie o wymianie sit (k. 74), jednakże dalej na karcie

74 v. wskazano, że w zakresie sit drobnego włókna zakłada się wykorzystanie istniejących dwóch sit rafinujących. Stąd prawdopodobnie pojawiła się w korespondencji mailowej stron, jeszcze przed realizacją umowy przez powoda, kwestia wymiany sit, przy czym powód jednoznacznie wskazywał, że jest to zakres dodatkowy, nie objęty umową. Skoro zatem pozwany, w dniu 25.09.2013 roku potwierdził wykonanie montażu urządzeń w pełnym zakresie objętym umową, wiedząc o tym, że sita nie zostały wymienione oraz że powód nie czuł się do tego zobligowany w ramach umowy, to tym samym dał wyraz temu, że jednak ta czynność była poza zakresem umowy.

Jeśli istotnie w trakcie odbioru występowały jakiegokolwiek wady lub braki ilościowe, to strona pozwana winna je wskazać już wówczas. Przy czym biegły sądowy powołany w sprawie potwierdził, że powódka wykonała elementy automatyki objęte ofertą i umową stron – w szafie sterującej znalazły się elementy automatyki (przekładniki, styczniki, komputer sterujący całą linią produkcyjną w fabryce). Jak zaś wyjaśnił wiarygodnie przedstawiciel powódki – automatyka obejmowała jedynie elementy wyraźnie wskazane w ofercie powódki, zaakceptowanej przez pozwaną, tj. szafa zasilania sterowania, kable elektryczne, opomiarowanie. Zaś z opinii biegłego wynika, że przygotowany przez powódkę układ linii technologicznej bez układu automatycznej regulacji ma pełną możliwość sprawnego i poprawnego działania w procesie produkcyjnym – linia technologiczna może poprawnie pracować bez zamontowania automatyki w stacji MHC (wówczas sterowana jest ręcznie). Mimo stwierdzonej w opinii złej obsługi głowic TX i SX, biegły podkreślił, że zakres prac zleconych powódce nie obejmował wymiany tych elementów instalacji. Znajduje to również potwierdzenie w zawartej przez strony umowie.

Poza tym – co ma również związek z roszczeniem odszkodowawczym pozwanej – powódka nie odpowiada za wady czy usterki dzieła wywołane złym stanem pozostałych części instalacji pozwanej, które nie były modernizowane za umową stron z 8 kwietnia 2014. Jak stwierdził biegły oraz przesłuchany w sprawie świadek P. T. (czemu zasadniczo nie zaprzeczył świadek A. M.), stan techniczny istniejących u pozwanej, niezmodernizowanych, rurociągów jest zły. Ich silna korozja w połączeniu z odpadającymi fragmentami tynków zbiorników miała wpływ na zanieczyszczenie działania przedmiotu umowy. Przede wszystkim spowodowało to zapychanie się dysz natryśnic na wymywaczach, co skutkowało pogorszeniem jakości procesu wymycia skrobi z miazgi oraz powodowało zapychanie cyklonetek w głowicach stacji MHC, co powodowało zmniejszenie wydajności stacji MHC. Występowanie przestojów wiązało się z koniecznością przestojów na mycie instalacji. Nie miało to zatem żadnego związku z montażem wykonanym przez powódkę. Wyłączenia wymywaczy związane były z ich przeciążeniami nadmierną ilością wprowadzonej miazgi do wymycia, co również nie miało znaczenia dla prac wykonanych przez powódkę. Również z ustalonego postępowania dowodowego wynika, że nawet świadkowie strony pozwanej potwierdzili, że wycieki wody w instalacji nie miały nic wspólnego z pracami wykonywanymi przez powódkę. Nie jest zasadne przedstawianie do potrącenia kwoty 833.320,20 zł. Potrącenie następuje przez jednostronną czynność prawną jednego z wzajemnych wierzycieli. Skutkiem tej czynności jest wygaśnięcie wierzytelności obu stron do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 k.c.), z chwilą kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 zd. II k.c. w zw. z art. 498 § 1 k.c.). Przyjmuje się, iż niewątpliwym warunkiem skuteczności oświadczenia o potrąceniu składanego drugiej stronie, jeżeli chodzi o wzajemną wierzytelność potrącającego, jest jej wykazanie i skonkretyzowanie pod względem rodzajowym, terminowym i wartościowym, w tym dokładne określenie kwoty pieniężnej w jakiej ta wierzytelność się wyraża (por. wyrok SN z 4 lutego 2000 r., II CKN 730/98, niepubl.; wyrok SN z 27 sierpnia 1970, II CR 377/70, niepubl.; wyrok SN z 30 maja 1968, II PR 202/68, Lex nr 6353; wyrok SN z 28 października 1999 r., II CKN 551/98, OSNC 2000/5/89). Roszczenie pozwanej należało na podstawie powyżej opisanych okoliczności uznać za niewykazane. Zgodnie z przepisem art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W toku procesu zostało wykazane, że ów dłużnik – tj. powódka, swoje zobowiązanie wykonała należycie. Abstrahując od tego, pozwana zaś nie wykazała w toku procesu związku przyczynowego między domniemanym nienależytym wykonaniem umowy a poniesioną przez pozwaną szkodą. Skoro pozwanej nie przysługuje roszczenie o naprawienie szkody, to nie może go przedstawiać do potrącenia.

Nie sposób też uznać, że powódka ponosi winę w ewentualnej szkodzie pozwanej w postaci zepsucia się surowca przeznaczonego do produkcji skrobi. Z przedstawionych przez świadków strony pozwanej okoliczności wynika, że nie dość, że pozwany przeprowadził kampanię ziemniaczaną w 2013 roku, to kontrahenci pozwanego odłożyli w czasie dostawy ziemniaków dla pozwanego na jego życzenie.

Nie może być również mowy o związku z przyczynowym między modernizacją instalacji dokonywaną przez pozwanego, a gorszymi wynikami z produkcji skrobi, jeśli powódka wykonała swoje świadczenie w terminie, kalibracja urządzenia po rozruchu była naturalną konsekwencją przeprowadzonej modernizacji, a usterki występujące w trakcie rozruchu i kampanii nie miały związku z pracami powódki, tylko ze złym stanem pozostałych urządzeń i nadmiernym ich obciążeniem przez pracowników pozwanej.

Abstrahując od tego, że przedmiotem niniejszego procesu nie są kwestie rozruchu czy inne kwestie regulacji urządzeń, a jedynie ich montażu, zauważyć trzeba, że w zeznaniach niezależnego od stron świadka Z. W. potwierdziło się, że potrzebny był czas na regulacje urządzenia dostarczonego i zamontowanego przez powódkę i jest to normalna praktyka przy instalacji tego typu urządzeń. Co więcej, podał on, że pompy zostały prawidłowo dobrane do urządzenia i pracują obecnie prawidłowo.

Pozwana nie była zatem uprawniona do zastosowania sankcji z ówczesnie obowiązującego przepisu art. 637 § 2 k.c. Dzieło wykonane przez powódkę nie było bowiem tego rodzaju, że zaistniały podstawy do żądania obniżenia wynagrodzenia co najmniej o kwotę dochodzoną pozwem. Z tego, że instalacja znajdująca się w zakładzie pozwanej jest przestarzała i wymaga modernizacji nie wynika, że powódka miała wykonać jej kompleksowy remont. Zakres zobowiązania powódki został określony przyjętą przez pozwaną ofertą powódki z 21.02.2013 nr (...), która została potwierdzona zobowiązaniem umownym stron nr (...)/01/04/2013.

Z uwagi na powyższe oraz biorąc pod rozwagę fakt, że zawarta między stronami umowa jest umową wzajemną, pozwana zobowiązana jest co do zasady do zapłaty powódce wynagrodzenia za wykonaną modernizację (art. 487 § 2 k.c. w zw. z art. 488 § 1 k.c.). Z powyższych względów Sąd stwierdził, że pozwana zobowiązana jest do zapłaty powódce dochodzonej pozwem należności i w konsekwencji w pkt I wyroku zasądził od niego na rzecz powoda kwotę 271.830 zł

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 §1 i 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Skoro odsetki stają się wymagalne już z chwilą bezskutecznego upływu terminu świadczenia głównego (por. orz. SN z 5 kwietnia 1991 r., OSP 1992, poz. 3), przeto winny one być naliczane wobec pozwanego od dnia następnego po upływie terminu zapłaty faktury VAT nr (...) z 25.09.2013.

Rozgraniczenie odsetek należnych powodowi do 31 grudnia 2015 oraz od 1 stycznia 2016 wynika z wejścia w życie w toku procesu przepisów Ustawy z 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 9 listopada 2015 r.). Zgodnie z przepisem przejściowym tej ustawy (art. 56) do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Okres za który powódka domagała się odsetek nie skończył się zaś przed 1 stycznia 2016 r., a trwa do dnia zapłaty. Z uwagi na fakt, że ustawa ta zmodyfikowała m.in. przepis art. 481 § 2 k.c., zgodnie z którym obecnie jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych, konieczne było wskazanie jakie dokładnie odsetki są jej należne od 1 stycznia 2016 (por. B. Głapiński, W pozwach powinny być wyjątkowo starannie formułowane żądania odsetek, Rzeczpospolita 3.06.2016).

O kosztach procesu, Sąd orzekł w punkcie II sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

W związku z tym, że pozwana przegrała spór w całości powinna zwrócić powódce poniesione przez nią koszty procesu, na które składają się uiszczona przez powoda opłata od pozwu w kwocie 13592 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7.200 zł wynikające z § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002, Nr 163 poz. 1349) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, oraz kwota 1902,79 zł tytułem zwrotu zaliczki na opinię biegłego, tj. w części przypadającej na powoda, gdyż opinia była wykonywana na wniosek obu stron.

SSO Katarzyna Krzymkowska